

Human for Humanity (24 มิถุนายน 2568)

ประเด็นเร่งด่วน

- การพัฒนากำลังคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนา ผ่านการจูงใจด้วยมาตรการภาครัฐ อาทิ มาตรการส่งเสริมการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนากำลังคน หรือมาตรการกระตุ้นการวิจัยและพัฒนา โดย BOI
- การออกแบบเทคโนโลยีอย่างมีส่วนร่วมของผู้ใช้งานจริงโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้น
- การวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและพฤติกรรมทางสังคม นำไปสู่การออกแบบเพื่อเตรียมการพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่อบริบทโลก และจะพัฒนาไปสู่การพัฒนาโอกาสใหม่ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

วัตถุประสงค์ของการเสวนา

AI เป็นเทคโนโลยีที่มีอัตราการเติบโตสูง และมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ AI มีการวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้างทั้งในทางบวกและในทางลบ นอกจากนี้ ประเด็นความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี AI เป็นอีกประเด็นที่สังคมตระหนัก และให้ความสำคัญว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้เกิดการเข้าถึงเทคโนโลยี AI อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ อายุ และสถานะทางสังคม จึงเป็นที่มาของการหารือร่วมกันในวันนี้

สาระสำคัญจากการเสวนา

- ขอบเขต นิยาม ความหมายของกลุ่มเปราะบาง ควรทบทวนเพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบนิเวศการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบาง ซึ่งมีข้อจำกัดทางกายภาพและสถานภาพทางเศรษฐกิจ โดยนอกเหนือจากกลุ่มเปราะบางแล้ว อาจจะต้องพิจารณาการยกระดับศักยภาพผู้ดูแล และภาคส่วนอื่นๆ ควบคู่กัน
- ทักษะคน ความตระหนัก และความเข้าใจ ต่อความสำคัญของ AI เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้การประยุกต์ใช้ AI ครอบคลุมประชากรในทุกกลุ่ม ขณะเดียวกัน help promotor จะเป็นอีกกลุ่มคนสำคัญที่จะช่วยสร้างสังคมหรือชุมชนแห่งการเรียนรู้และพัฒนาด้วย AI ที่จะผลักดันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากจุดเล็กๆ ในสังคม ขยายวงต่ออย่างครอบคลุมประชากรในทุกระดับ
- การเตรียมความพร้อมบุคลากรในทุกช่วงวัยให้มีความรู้ด้าน Digital Literacy จะก่อให้เกิด smooth transition ในการใช้เทคโนโลยี AI ให้เกิดประโยชน์ จากการเปลี่ยนแปลงในทุกช่วงวัย ให้พร้อมไปสู่การเป็นผู้สูงวัย หรือกลุ่มเปราะบางที่มีคุณภาพ และยังคงทำงาน และขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนฐานความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่มีมั่นคง

- การมีส่วนร่วมของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพื่อร่วมพัฒนาเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกการดำรงชีวิตหรือการทำงาน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องมือนั้นตอบสนองต่อโจทย์ผู้ใช้งานอย่างแท้จริง
- การพัฒนาเครื่องมือด้าน AI เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ AI ในกลุ่มเปราะบาง ไม่สามารถพัฒนาเครื่องมือเดียวที่ตอบโจทย์ความไม่พร้อมของกลุ่มเปราะบางที่แตกต่างกันได้ เช่น คนพิการทางการได้ยิน อาจใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการมองเห็นได้
- ความน่าเชื่อถือของ AI ซึ่งอาจเกิดจากการป้อนข้อมูลที่ไม่ถูกต้องให้ AI และข้อมูลในการประมวลผลที่จำกัดของ AI อาจก่อให้เกิดการประมวลผล สื่อสาร หรือการได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้องของผู้บริโภคได้ ดังนั้น การสร้างความตระหนักถึงจริยธรรม AI และการใช้ประโยชน์จาก AI เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่งสร้างบรรทัดฐาน และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ใช้งาน
- เครือข่ายการทำงาน เป็นส่วนสำคัญในการขยายการทำงานให้ครอบคลุมและตอบโจทย์การส่งเสริมเพื่อให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI เพื่อยกระดับศักยภาพกลุ่มเปราะบาง -- ภาครัฐ ควรกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนที่มีความชัดเจน และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนา ขณะเดียวกัน ควรเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบทางตรงจากการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว เข้ามามีส่วนร่วมต่อการกำหนดประเด็นความต้องการ เพื่อให้เกิดการส่งต่อ Bottom Up ไปสู่การออกแบบนโยบายหรือ Top Down อย่างเหมาะสมและตอบโจทย์กับผู้ใช้งานโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- มาตรการภาครัฐ ส่งเสริมการยกระดับศักยภาพกลุ่มเปราะบาง หากแต่ความเข้าใจ เข้าถึง และสามารถใช้ประโยชน์จากมาตรการนั้นได้ เป็นสิ่งที่พึงเลี้ยง หรือ เครือข่ายการทำงานต้องร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในการลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น AI อย่างทั่วถึง เท่าเทียม